

MINISTERSTVO ZEMĚDĚLSTVÍ
ČESKÉ REPUBLIKY

Prostředí pro naše včely

Současný systém zemědělského hospodaření přináší problémy, které spočívají v nízké diverzitě krajiny a tím i k omezení rozmanitosti potravy včel. Česká republika je zemí, která je z evropského hlediska jednou z nejzavčelenějších s počtem 9 včelstev na km² (3-4 v pořadí evropských států). To přináší určitá rizika, jak v oblasti možného nedostatku potravy, tak i infekčního tlaku. Bohužel však chybí informace o zavčelení krajiny s ohledem na její úživnost. Přítomní zástupci včelařských spolků kladně hodnotili současné programy státní správy pro podporu diverzity krajiny.

Vytyčené cíle:

- Provést analýzu zavčelení krajiny s ohledem na její úživnost
- Dále podporovat a rozvíjet programy státní správy zaměřené na diverzitu v krajině a tím zajištění včelí pastvy
- Zaměřit se na možnosti snížení celkového ročního objemu použití chemických prostředků na ochranu rostlin v zemědělství a v lesním hospodářství
- Komplexní testování prostředků na ochranu rostlin včetně dlouhodobé (chronické) toxicity
- Podpořit zemědělce, kteří využívají technologické postupy omezující využívání chemických prostředků a zvyšují podíl snůškově významných rostlin v prostředí, např. formou biopásů
- Podpořit studium mechanismu odbourávání prostředků pro ochranu rostlin v prostředí
- Provéřit rizika současné techniky sečení s ohledem na užitečný hmyz

Dobré zdraví včel a možnosti jeho ovlivnění

Zdraví včel ovlivňuje řada faktorů, které zahrnují nejen efektivitu léčebných opatření, ale především prevenci spočívající v zootechnických přístupech a welfare, ekologických aspektech, tj. dostatku snůškových zdrojů (pylových a medných). I přes vypracovaný systém boje s nemocemi včel dochází na území České republiky k úhynům včelstev, které mohou v některých letech dosahovat i desítek procent. Zástupci včelařských spolků se shodují, že je nutné tento problém řešit komplexně analýzou současného stavu a přijetím vhodných preventivních a léčebných opatření.

Vytyčené cíle:

- Podporovat vzdělávání včelařů v oblasti zdraví včel a jejich vlastní zodpovědnost

- Podporovat vzdělávání veterinárních inspektorů, specialistů na epizootologii
- Zabývat se managementem ošetření varroázy zahrnující léčebná, ale i zootechnická opatření
- Sjednotit přístupy krajů v oblasti boje s morem včelího plodu
- Provéřit možnosti monitoringu varroázy s ohledem na časné varování
- Provést analýzu účinnosti současné legislativy v oblasti nemocí včel
- Provéřit efektivitu současných přístupů boje s morem včelího plodu
- Podpořit šlechtění včel na odolnost proti nemocem a další výzkum odolnosti proti nemocem

Produkty, jejich kvalita, tržní realizace

Kvalita včelích produktů je významně ovlivňována nedostatečnou nabídkou na světovém trhu. Proto med patří k často falšovaným potravinám, přičemž se uvádí, že 1/3 světové medné produkce nikdy nepřišla do styku se včelami. V podmínkách České republiky začíná být problémem i falšování vosku přidáváním parafinu. Přítomní zástupci spolků se shodli, že je nutné věnovat úsilí propagaci medu pocházejícího od českých včelařů a omezovat prodej nekvalitních produktů ze zahraničí.

Vytyčené cíle:

- Zabývat se definicí prodeje medu ze dvora s ohledem na omezení možnosti realizace překupníky
- Provéřit terminologii „falšovaný med“ ze strany státní správy, neboť i medy, které nesplní parametry legislativy jsou označeny jako falšované, přestože do medu nebyla přidána ani z něho odebrána žádná z jeho specifických složek
- Provéřit možnosti postihování koncových distributorů realizujících medy se špatnou kvalitou nebo medy falšované, například analogie s vinaři
- Provéřit možnosti využití nekvalitního medu pro výrobu pálenky v pálenicích
- Podporovat regionální nebo registrované značky medu, propagovat český med a zlepšit přístup k těmto medům pro koncové zákazníky
- Podpořit povědomí spotřebitelů o kvalitě a prospěšnosti medu a ostatních včelích produktů
- Zmapovat cenu medu v České republice a okolních státech
- Podporovat výzkum metod, které umožní odhalit falšování medu
- Zařadit vosk mezi hlavní živočišné produkty tak, aby bylo možné kontrolovat jeho parametry a postihovat jeho falšování
- Podpořit systémy a propojení geografických informačních systémů ve včelařství

Vzdělávání

Vzdělanost včelařů je základní podmínkou úspěšného včelaření. S nárůstem počtu včelařů a chovaných včelstev je nutné se zaměřit na vzdělávání především začínajících včelařů. Problémem může být i velké množství zavádějících informací, které lze nalézt např. na internetu. V České republice existuje několik škol, které poskytují střední odborné vzdělání oboru včelař, např. SOUV-VVC Nasavrky, SOU Blatná a další. Dále je výuka včelařství zajištěna i v rámci univerzitního vzdělávání. Řada spolků má svůj propracovaný systém dalšího vzdělávání včelařů, ale i práce s mládeží. Přítomní se shodli, že je nutné vzdělanosti včelařů věnovat pozornost, zachovat a dále rozvíjet systém vzdělávání.

Vytyčené cíle:

- Podpořit vzdělávání začínajících včelařů a zvážit vázanost dotací na absolvování kurzu
- Vytvoření systému včelařských konzultantů dle obdobných zkušeností z okolních států
- Zavedení moderních systémů vzdělávání ve včelařství, např. e-learning, telekonference
- Zaměřit se na vzdělávací akce propagující obor včelařství i u nevčelařské veřejnosti, potenciální zájemce o včelaření
- Zvážit do budoucna strukturu poskytování dotací na vzdělávání
- Zvážit do budoucna rozšíření využití portálu státní správy pro informovanost v oblasti nemocí včel a o tomto informovat širokou včelařskou veřejnost prostřednictvím spolků
- Zvyšovat kvalitu včelařských lektorů
- Sjednotit terminologii ve včelařství
- Podpořit systémy regionálního vzdělávání

Nástroje realizace záměrů – dotační systém, legislativa

Zástupci spolků detailně diskutovali problematiku včelařské legislativy a dotační politiky. Výstupy budou využity pro další jednání.

Vytyčené cíle:

- Zhodnotit možnosti dotačních programů pro malovčelaře a profesionální včelaře, včetně nalezení možných zdrojů podpory včelařských farem
- Provéřit role žadatelů o dotace a administraci dotací na příští dotační období
- Rozvíjet elektronizaci hlášení včelstev ČMSCH, evidenci kočovných stanovišť a prověřit termíny hlášení
- Zachovat systém povinnosti hlášení POR včelařům a podporovat jeho elektronizaci

Včelařské spolky vyjadřují podporu odborným diskusním platformám a navrhují realizaci takovýchto konferencí i v následujících letech, přičemž každý spolek účastníci se jednání připraví SWOT analýzu projednávaných problémů.